

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

2014 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

Rašymas

2014 m. birželio 9 d.

Trukmė – 2,5 val. (150 min.)

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar nėra užduoties sąsiuvinyje tuščių lapų ar kito aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- Pasirinkite **vieną iš trijų** 2–4 puslapiuose pateiktų rašymo **užduočių** ir parašykite nurodyto žanro 250–350 žodžių tekstą.
- Parašę suskaičiuokite žodžius ir paraštėje pažymėkite 250 žodžių ribą. Jei žodžių mažiau, parašykite jų skaičių.
- Naudokitės juodraščiui ir švarraščiui skirtais popieriaus lapais, pažymėtais mokyklos spaudu.
- Užrašykite savo vardą, pavardę ir rašymo užduoties pavadinimą švarraštyje.
- Pasilikite pakankamai laiko darbui perrašyti į švarraštį, nes juodraštis nebus tikrinamas.
- Rašykite aiškiai, įskaitomai mėlynai rašančiu rašikliu. Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.
- Atiduokite vykdytojui ir švarraštį, ir juodraštį, kai baigsis ši patikrinimo dalis.

Linkime sėkmės!

Pasirinkite vieną iš trijų užduočių ir parašykite atitinkamo žanro 250–350 žodžių tekstą. Parašę suskaičiuokite žodžius, paraštėje pažymėkite 250 žodžių ribą, o jeigu žodžių mažiau, parašykite jų skaičių.

1 užduotis

Perskaitykite Vytauto Mačernio sonetą.

12

Savo sielą, alkaną kaip žvėrį,
Maitinu geriausiais žemės vaisiais:
Mokslu ir menu. Tegu ji gėris
Spalvomis ir tonais įkvėptaisiais.

Leidžiu jai ištvirkť ir atgailoti¹,
Užsivilkus aštrią ašutinę.
Bet aš negaliu niekuo pasotint
Tos panteros alkanos, laukinės.

Kūno narve ji nervingai vaikšto
Amžinybės sau kaip grobio geisdama
Ilgis saulės nužertųjų aikščių,

Kur galėtų nemirtinga ir laisva
Meilės šoky suktis su dievais kartu,
Trypiant žiedus anemonų² geltonų.

V. Mačernis. Po ūkanotu nežinios dangum. Vilnius: Vaga, 1990.

Sugalvokite temą ir parašykite tinkamą pavadinimą rašiniui. Rašydami rašinį atskleiskite savo požiūrį, remdamiesi pateiktu tekstu, asmenine, kultūrine patirtimi.

Jums gali padėti šie klausimai:

1. Kas yra sielos alkis, apie kurį kalba eilėraščio žmogus?
2. Kaip žmogus siekia save pažinti?
3. Ar svarbu to siekti jaunam žmogui? Kodėl?

Tikslas – samprotauti, atskleisti savo požiūrį.

Žanras – rašinys.

Pastaba: parašę nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir paraštėje pažymėti 250 žodžių ribą. Jei žodžių mažiau, parašykite jų skaičių.

¹ Atgailoti – atgailauti.

² Anemonai – lauko aguonas primenančios gėlės.

2 užduotis

Perskaitykite ištrauką iš interviu su aktoriumi Rolandu Kazlu „Aktorius paslaptis – gebėjimas pamilti“.

Galima daug kalbėti apie pašaukimą, misiją, tarnystę, bet aš būčiau linkęs aktoriaus iš kitų profesijų neišskirti. Koks buhalterio pašaukimas? Gerai suskaičiuoti konkrečią sumą. Kiemsargio pašaukimas – gerai iššluoti kiemą. Koks vairuotojo pašaukimas? Saugiai ir gerai vairuoti. Aktorius turi įtikinamai suvaidinti jam paskirtą vaidmenį. Kiekvienas vaidmuo – tai konkretus darbas, darbas, kuris skirtas kitiems žmonėms. Kažkada perskaičiau tokią mintį apie medikus: „Gydytojas privalo būti arba žmogaus bičiulis, arba garbėtroška.“ Manau, kad tas tinka ir aktoriui. Gydytojams tenka gydyti visokias realias ligas, o mums – vaidinti įvairiausių išgalvotus personažus ir jiems įkvėpti gyvybę: ir išprotėjusiems karaliams, ir protingiems grybams... Sąlyga viena – daryti tai su meile. Aktoriaus meno paslaptis galbūt yra ir gebėjimas pamilti tai, kas kitam atrodytų neįmanoma, nesuprantama.

„Aktorius paslaptis – gebėjimas pamilti“ // www.bernardinai.lt

*Žiniasklaidoje nuolat diskutuojama apie madingas profesijas ir motyvus, skatinančius tokias profesijas rinktis. Parašykite laišką į jaunimui skirtą žurnalą ir išsakykite savo požiūrį į profesijų madas ir tai, kas svarbu jaunam žmogui renkantis savo ateitį. Rašydami savo požiūrį atskleiskite remdamiesi **įvestimi, asmenine, kultūrine patirtimi**.*

Tikslas – samprotauti, atskleisti savo požiūrį.

Adresatas – jaunimo žurnalo skaitytojas.

Žanras – laiškas.

Pastaba: parašę nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir paraštėje pažymėti 250 žodžių ribą. Jei žodžių mažiau, parašykite jų skaičių.

3 užduotis

Perskaitykite ištrauką iš rašytojo Stefano Chvino straipsnio „Optimizmo tironija“.

Kam reikėtų rengti jauną žmogų, žengiantį pirmuosius žingsnius savo gyvenimo kelyje? Ak, sakome, negalvokime apie negerus dalykus, kurie gali jam nutikti. Verčiau tarkime, kad jo gyvenime neatsitiks nieko bloga. <...> Prielaida paprasta: mokinys turi būti įsitikinęs, kad gyvenime jam nenutiks nieko bloga. Nes nors pasaulyje ir pasitaiko blogų dalykų <...>, jie nutinka kitiems, ne mums. Todėl dera nutylėti tamsiąsias gyvenimo puses, kad nepakirstume mokinio „jaunatviško entuziazmo ir tikėjimo šviesia ateitimi“. Kuo mažiau „niūrių minčių“ ir kuo daugiau sporto gryname ore.

O juk jį – kaip ir mus visus – kada nors tikrai išduos žmogus, kurį jis mylės, apgaus kas nors, kuo jis pasitikės, pažemins kas nors, kam jis atvers širdį, kas nors jį atstums, išvarys iš darbo, privers paklusti, skaudžiai įžeis – ir jis turės visa tai kaip nors išverti. Toks jau, deja, yra mūsų gyvenimas. Žinoma, galime apsimesti, kad jis ne toks...

„Optimizmo tironija“ // www.bernardinai.lt

Šių dienų visuomenėje ypač pabrėžiama sėkmingumo, sėkmės idėja. Žiniasklaidos propaguojamą sėkmės idėją padeda įgyvendinti ir mokykla. Parašykite straipsnį į internetinę svetainę ir išsakykite savo požiūrį į tai, kas yra sėkmė ir nesėkmė, kaip išmokti įveikti išbandymus. Sugalvokite straipsnio pavadinimą. Atskleiskite savo požiūrį remdamiesi įvestimi, asmenine, kultūrine patirtimi.

Tikslas – samprotauti, atskleisti savo požiūrį, pasiūlyti problemos sprendimo būdą.

Adresatas – internetinės jaunimo svetainės lankytojas.

Žanras – straipsnis.

Pastaba: parašę nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir paraštėje pažymėti 250 žodžių ribą. Jei žodžių mažiau, parašykite jų skaičių.